

AKTIVITY ČLOVEKA NA ANTARKTÍDE

Obr. 1: Roald Amundsen

Obr. 2: Výskumná stanica Halley (Zdroj: NASA, licencia CC BY 2.0)

Polárne expedície (pokusy o dosiahnutie južného pólu)

- expedícia Nimrod 1907–09 E. Shackleton (Ír)
- Nórška antarktická expedícia 1910–12 R. Amundsen (Nór)
- expedícia Terra Nova 1910–13 R. F. Scott (Brit)

Historické expedície

- James Ross 1841–43
- Bellingshausen 1819–21
- Charles Wilkes 1839–42
- Dumont d'Urville 1839–40
- James Cook 1772–74
- James Ross 1840–41
- James Weddel 1823–24

Teritoriálne vymedzenie

(nároky boli zmrazené Zmluvou o Antarktíde z roku 1959)

- Adelina zem (Fr.)
- Argentínska Antarktída (Ar.)
- Austrálske antarktické teritórium (Austr.)
- Britské antarktické teritórium (VB)
- Rossova dependencia (NZ)
- Zem Márie Byrdovej
- Zem kráľovnej Maud (Nór.)
- Čišké antarktické teritórium (Čile)

Monumenty

- busta kap. Luisa Alberta Parda
bezmierná zátka
monument Antarktíckej dohody
pamätná doska poľského orla
budova č. 1 na stanici Great Wall
troch Wladimíra Puchalského
monolit stanice Great Wall
pamätná doska expedície Dallman
monolit stanice Arturo Prat
mohyla San Telmo
- veľkýbránska stanica
pozostatky stanice Aguirre Cerda
výskumná chata
pamätná doska vysoká 70 m
maják "Primer de Mayo"
- pošta na ostrove Foyun
ľadová jaskyňa
pamätná doska pripomínajúca jadrovú el. PM-3A
prístrešok Granby House
kríž Mount Erebus
pošta Discovery
pozostatky chaty Edwarda Wilsona
Shackletonova chata
chata Terra Nova
kríž Ross Sea Party
chata Georga Vincého
Scottova chata
kríž na vrchu Observation
busta Richarda Byrda
- chata Waterboat Point
prístav Lockroy
prístrešok Gabriela Gonzála Videla
Charcotova mohyla (1904)
základňa F (Wordie House)
stanica "W" na ostrove Delella
základňa "Y"
opustená stanica San-Martin
základňa "E"
- mys Denison
ostrov Landing Rock
kríž Andreja Fridrichomého
pozostatky základne Port-Martin
budova Base Marret
- chaty Scotta Bay
socha Bernarda O'Higginsa
kamená chata na Hope Bay
busta gen. San Martina
chata na ostrove Paulet
mohyla Corvettoho Wraguaya
chata Ota Nordenkjöldova
chata "A"
Charcotova mohyla (1909)

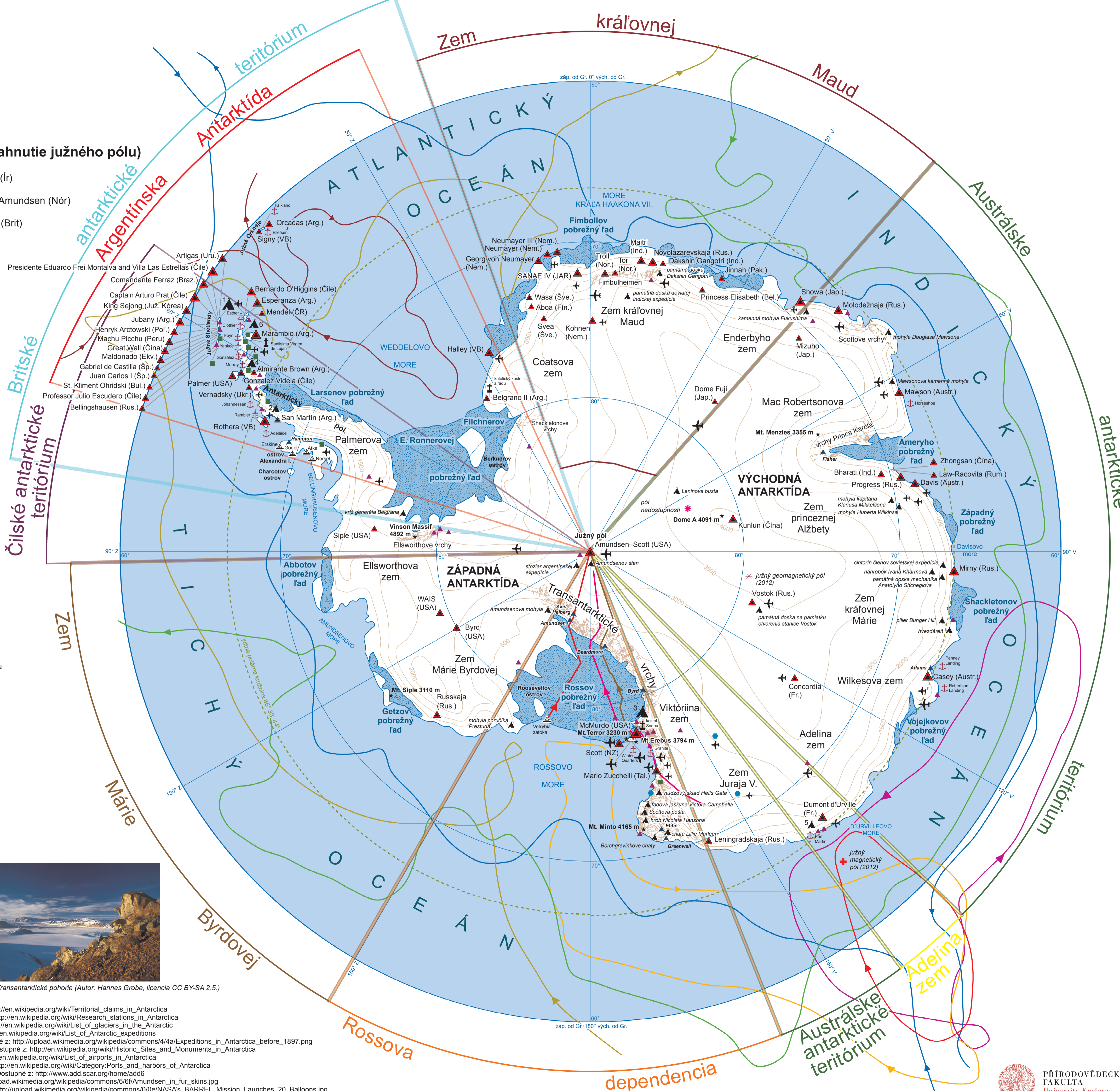
Vysvetlivky
- južný geomagnetický pól - pól nepravideľného magnetického poľa Zeme vypočítaný za predpokladu, že sa v strede Zeme nachádza tyčový magnet
- južný magnetický pól - bod, v ktorom magnetické siločiarly magnetického poľa Zeme stoja vertikálne k povrchu Zeme
- pól nedostupnosti - miesto, ktoré je najťažšie dosiahnuteľné vzhľadom k svojej polohe, miesto, ktoré má najväčšiu vzdialenosť od oceánu obklopujúceho Antarktídu

Obr. 3: Transantarktické pohorie (Autor: Hannes Grobe, licencia CC BY-SA 2.5.)

Zdroje:

Territorial claims in Antarctica [online]. [cit. 23.04.2014]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Territorial_claims_in_Antarctica
 Research stations in Antarctica [online]. [cit. 25.04.2014]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Research_stations_in_Antarctica
 List of glaciers in the Antarctic [online]. [cit. 11.05.2014]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_glaciers_in_the_Antarctic
 List of Antarctic expeditions [online]. [cit. 26.04.2014]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Antarctic_expeditions
 Expeditions in Antarctica before 1897 [online]. [cit. 29.04.2014]. Dostupné z: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4a/Expeditions_in_Antarctica_before_1897.png
 Historic Sites and Monuments in Antarctica [online]. [cit. 29.04.2014]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Historic_Sites_and_Monuments_in_Antarctica
 List of airports in Antarctica [online]. [cit. 29.04.2014]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_airports_in_Antarctica
 Ports and harbors of Antarctica [online]. [cit. 01.05.2014]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ports_and_harbors_of_Antarctica
 SCAR Antarctic Digital Database Version 6.0 [online]. [cit. 01.05.2014]. Dostupné z: <http://www.add.scar.org/home/add6>
 Obr. 1: Roald Amundsen [online]. [cit. 07.05.2014]. Dostupné z: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6f/Amundsen_in_fur_skins.jpg
 Obr. 2: Výskumná stanica Halley [online]. [cit. 07.05.2014]. Dostupné z: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0e/NASA_BARREL_Mission_Launches_20_Balloons.jpg
 Obr. 3: Transantarktické pohorie [online]. [cit. 07.05.2014]. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c1/Transantarctic_mountain_hg.jpg

Výskumné stanice (celková kapacita osôb)

- ▲ 4 – 20
- ▲ 21 – 50
- ▲ 51 – 100
- ▲ 101 – 200
- ▲ 201 – 1 000

Letiská (dĺžka ranveji v m)

- + 730 – 1 000
- + 1 001 – 1 500
- + 1 501 – 3 000
- + 3 001 – 4 000

Kempy

- ▲ kemp
- sklad
- úkryt

Monumenty (abs. počet)

- ▲ 1
- ▲ 5
- ▲ 9
- ▲ 14

- ▲ vrchol
- ⊕ prístav
- ⊕ kostol
- ▲ port
- ▲ ľadovec

základný interval vrstevníc 500 m

Základné charakteristiky	
rozloha	14 mil. km ²
počet obyvateľov	0
najnižšia teplota (stanica Vostok)	-89,2 °C
priemerná nadmorská výška	1958 m n. m.
priemer zrážok	166 mm/rok
dĺžka pobrežia	45 317 km
najvyšší vrchol	Vinson Massif
najväčší pobrežný ľadovec	Rossov
najväčšie jazero	Vostok (14 000 km ²)
prvý muž na Južnom póle	R. Amundsen (14. 12. 1911)
prvý Slovak na Južnom póle	Peter Valušiak
prvý Čech na Južnom póle	Josef Sekyra
objem ľadu	25,4 mil. km ³

